

A photograph of a forest with moss-covered rocks and trees. A blue banner with white text is overlaid on the image.

KOMMUNBUDGET

Sverigedemokraterna Tyresö 2024

Sverigedemokraterna

Innehållsförteckning

Inledning	3
Tyresö 2035 (vår vision).....	5
Kommunstyrelsen.....	6
Kultur- och fritidsnämnden	22
Äldre- och omsorgsnämnden	25
Arbetsmarknads- och socialnämnden	30
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	34
Byggnadsnämnden	36
Yrkanden.....	37
Ekonomiska bilagor	41
Prövning av barnets bästa.....	44

Inledning

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti vilket innebär att vi eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Partiets ambition är att kombinera de bästa elementen från de traditionella höger- och vänsterideologierna. Vi bejakar lag och ordning, gemensamhetsskapande traditioner, samhällsbärande institutioner och bevisat välfungerande naturliga gemenskaper i form av familjen och nationen.

Detta sammanknyter till vår syn på kommunens tillväxt. Tyresö ska växa i sin egen takt utan att påskyndas av politiska idéer. Vi ser idag resultatet av hur föregående mandatperioders politik med högt ställda befolkningstillväxtmål medfört att utbyggnaden av kommunal service släpar efter och att kommunens kostnader förväntas stiga kraftigt fram till 2035. Samtidigt står kommunsektorn inför ett finansieringsproblem då de demografiska behoven ökar snabbare än intäkterna. Sverigedemokraterna är det enda partiet som under lång tid beaktat detta. Vi ser nu att fler och fler partier svänger vad gäller befolkningsmålen vilket på sikt ger förutsättningar för en mer naturlig tillväxt.

Ett annat problem som Tyresö kommun står inför är betalningen av lån till banker. Tyresö kommuns låneskuld uppgår till cirka 1 300 miljoner kronor och ytterligare upplåning är att vänta. Det motsvarar cirka 26 415 kronor per invånare (en ökning med 1 549kr/invånare sedan föregående år). Detta är markant med tanke på kommunens storlek.

Inflationstakten enligt konsumentprisindex (KPI) uppgick 2022 till hela 12,3 % enligt SCB. Elpriserna ökade med 28,8 %, livsmedelspriserna ökade med 18,6 %. Hösten 2022 genomförde Europeiska centralbanken den största räntehöjningen i bankens historia och svenska Riksbanken lämnade besked om att styrräntan höjs med en procentenhet. Både ECB och Riksbanken planerar ytterligare höjningar av styrräntan för att trycka upp priset på pengar och dämpa inflationen.

Inflationen innebär även att kostnaderna för kommuner och regioner ökar och att det blir svårare att klara av alla de utmaningar som skolan, vården, omsorgen och andra delar av vårt välfärdssystem ställs inför. Detta påverkar även kommunernas och regionernas pensionskostnader.

Under tidigare kriser har staten valt att skjuta till pengar till den kommunala sektorn, för att värna välfärden. I och med den höga inflationen kan ökat stöd till kommunerna medföra ytterligare konsumtion och inflationstryck. Därför är det osäkert om det blir ytterligare statligt stöd framöver. Samtidigt är inte mer pengar lösningen på alla problem. Sedan 2014 har kommuner och regioner anställt över 100 000 nya medarbetare och det har skjutits till mängder med resurser till välfärden. Angreppssättet handlar snarare om att våga prova nytt och att hitta nya lösningar på komplexa problem.

Kommunens verksamhet ska utgå från självkostnadsprincipen, som föreskriver en budget i balans med täckning för kostnader samtidigt som kommunen under en mandatperiod uppnår ett resultat på 2 %. För att lyckas med det och för att klara av de tidigare nämnda problemen måste vi prioritera kärnverksamheten, prioritera Tyresöborna och lägga undan dyra sidoprojekt.

Prishöjningar och effektiviseringskrav

Principen för anslagen är att dessa ska vara kompenserade för prishöjningar. I år har prishöjningarna satts till 4,1 %. Målet att kommunen ska uppnå ett resultat på 2 % under mandatperioden kräver effektiviseringar inom verksamheterna genom åtgärder såsom ökad automation, utökad uthyrning av kommunala verksamhetslokaler och mycket annat.

Dock innebär detta inte per automatik att effektiviseringarna är tillräckliga för att hålla en god ekonomi över mandatperioden. Förvaltningarna förväntas alltid sträva efter kostnadseffektiva lösningar och därigenom minska kostnaderna.

Vårt budgetförslag innebär ett överskott om 0,0 % för 2024.

Följande är en sammanfattning av Sverigedemokraternas ekonomiska prioriteringar för Tyresö kommun 2024:

- En besparing på cirka 4 000 000 kronor genom att minska antalet egna kommunikatörer till fyra
- En besparing på 6 000 000 kronor genom en centralisering av folkbiblioteksverksamheten till ett bibliotek centralt i Tyresö
- En besparing på 1 056 000 kronor genom minskade partistöd och tillfälligt frysta höjningar av årsarvoderingar under 2024
- 5 000 000 kronor till grundskolorna för utökad antal skolsköterskor, studievägledare och kuratorer samt anställning av administratörer i skolan för att avlasta lärarna från de administrativa uppgifterna
- 3 000 000 kronor till satsning på trygghetsvårdstjänster på Tyresös grundskolor
- 3 000 000 kronor på ökad trygghet genom engagemang av två kommunala ordningsvakter

Tyresö 2035 (vår vision)

Tyresö är en kommun som präglas av gemenskap och samhörighet. Kommunen växer numera i en betydligt mer harmonisk takt än under den aggressiva expansionen i slutet av 10-talet. Där det byggs nytt byggs i första hand småhus vilket ökar kommunens attraktionskraft. Bevarandet av närheten till naturen och grönområden är nyckelord i samband med samhällsbyggandet liksom hänsynen till den befintliga arkitekturen. Över 50 % av kommunens area är klassat som naturreservat vilket är en styrka för kommunen och regionen i stort.

Tyresö är en kommun som lever upp till begreppen tryggt och trivsamt, den eskalerande brottsligheten har nu upphört i och med att kommunen har valt att lägga mer resurser på invånarnas trygghet. Kommunens egna ordningsvakter och frivilligorganisationer samt kameraövervakning har lett till att kommunen är tryggare än på decennier. Det envisa lobbyarbetet som kommunen bedrivit har också sedan flera år tillbaka lett till att Tyresö återigen har en egen polisstation som nu är bemannad dygnet runt.

Barnomsorgen har generösa öppettider och sätter barnens naturliga utveckling i centrum, fritt från politiserande teorier. Det finns flera alternativ för föräldrar att välja mellan och det kommunala vårdnadsbidraget gör det möjligt för de som så önskar att istället vara hemma med barnen. Skolan är återförstatligad men kompletteras med friskolor med distinkta profiler.

Ett nära samarbete mellan kommunen och näringslivet gör att företagsklimatet frodas och att arbetslösheten är låg. Tyresös närhet till naturen och ökad aktivitet runt Tyresö slott har lett till större turism.

Kollektivtrafiken är utbyggd med mer och bättre busstrafik vilket säkerställer korta restider inom kommunen men även till Stockholm och våra grannkommuner. De flesta av kommunens bilister kör idag hybridbilar vilket har förbättrat luftkvaliteten och minskat klimatavtrycket.

Framför allt värnar kommunen om våra äldre, de som under ett långt arbetsliv byggt upp välfärden i kommunen och landet. Äldreombudsmannen bevakar deras intressen och rättigheter. Standarden på äldreboendena, kommunala såväl som privata är mycket bra med hög personaltätet.

Den kommunala självbestämmanderätten är återupprättad och Tyresöborna har ett större demokratiskt inflytande över sin egen hemkommun. Tyresö kommun prioriterar sina egna invånare och kärnverksamheten fungerar i princip felfritt.

Sammantaget gör allt detta Tyresö till en av Sveriges mest välmående kommuner med några av landets nöjdaste medborgare.

Kommunstyrelsen

Tryggheten i Tyresö måste återställas

Under de senaste åren har Tyresö bland annat fått uppleva upprepade skjutningar, åldringsbrott, våldtäktsförsök, misshandlar, personrån, bilbränder, öppen knarkhandel och vandalism i form av krossade rutor på företagslokaler, restauranger och återkommande skolbränder, vilket naturligtvis innebär stora extrakostnader för ägarna och en ökad otrygghet i kommunen. Detta är något som skulle anses ganska otänkbart för bara 20 år sedan.

Tryggheten i Tyresö måste återskapas. Alltför många kommuner i Sverige har fallit offer för en ökad kriminalitet och fortsätter utvecklingen i denna riktning kommer kommunens slogan "Trygga, trivsamma Tyresö" inte längre vara aktuell. Vi sverigedemokrater vill inte att Tyresö ska hamna i samma situation som exempelvis Filipstad och Ronneby där migranter tagit över och en kraftig ökning av otrygghet i samhället har utvecklats.

Det är för oss helt uppenbart att kommunen måste utöka sin insats gällande det brottsförebyggande arbetet i Tyresö, samt på alla möjliga vis assistera den verksamma poliskåren särskilt med tanke på att Tyresö saknar egen polisstation.

Sverigedemokraterna föreslår därför ett brett arbete för att återskapa tryggheten i Tyresö genom ett flerpunktsprogram:

- Utökad antal trygghetskameror på utsatta och otrygga platser i kommunen
- Se över möjligheten för att inrätta en trygghetscentral med uppgift att samordna den minutoperativa trygghetsverksamheten samt bevaka kommunens trygghetskameror
- Införande av ordningsvakter och väktare i de områden i kommunen som identifieras som särskilt brottsutsatta
- Mobila trygghetsteam som kan sättas in på allmänna stråk i kommunen där otrygghet rapporterats
- Större fokus på brottsförebyggande åtgärder i kommunens alla utemiljöer
- Utökade samarbeten med föräldrar och nattvandrare för att få fler vuxna att delta i det trygghetsskapande arbetet
- Förstärkt samarbete med polismyndigheten och framtagande av långsiktiga trygghetsskapande åtgärder genom att exempelvis bjuda in polisen regelbundet till skolorna
- Utökad arbete med att få polismyndigheten att återöppna en polisstation i Tyresö

Bostäder till Tyresöborna

Enligt Sverigedemokraterna är det mest logiska systemet för bostadsfördelning i Tyresö, ett system där Tyresöborna prioriteras. Vi vill se över möjligheterna att ge Tyresöborna förtur till de lediga lägenheter som Tyresö Bostäder förmedlar framför sökande som ej är skrivna i Tyresö kommun.

Detta skulle också ge bättre förutsättningar att motverka den situation där unga Tyresöbor söker sig bort från kommunen på grund av bostadsbrist. Ett stort problem idag är undanträngningseffekten som våra ungdomar upplever vilket i sin tur medför utflyttning från kommunen. I dag kan man inte ställa sig i Tyresö Bostäders bostadskö före 16 års ålder, detta vill vi ändra på genom att öppna upp för föräldrar att sätta sina barn i kö redan från födseln.

Det finns i dag så kallade ungdomslägenheter men de är för få och framförallt saknas riktigt billiga ungdomsbostäder för de ungdomar som flyttar hemifrån och för de unga vuxna som planerar familjebildning. Här kan vi på sikt söka fler hållbara lågkostnadslösningar för kommunens ungdomar.

Tyresö behöver växa men ska göra så i sin egen takt och därför behöver vi vara varsamma i byggandet av nya bostäder och framförallt uppmuntra till uppförandet av småhus/radhus. Det behöver även öppnas upp möjligheter genom ägardirektiv för Tyresö Bostäder att underlätta ombildningar till bostadsrätter där boende vill bilda bostadsrättsförening.

Vi anser det även vara viktigt att värna om vilka som bor i bolagets fastigheter. Som den del i detta vill vi se ett införande av ett nytt ägardirektiv som ger Tyresö Bostäder möjlighet att upphäva kontrakt för bostäder där personer involverade i grov brottslighet uppehåller sig. Det ska vara ordning och reda i fastigheterna och tryggheten för alla boende måste komma i första hand.

Medel för starkare grannsamverkan

Växande otrygghet är ett inslag i vardagen för många Tyresöbor. Det kan vara en otrygghet när man vistas i det offentliga rummet eller när man vistas i sin hemmiljö.

Många upplever också att polisen inte kan bistå med den hjälp som ofta behövs för att kunna upprätta en god trygghet för kommunens invånare.

Grannsamverkan är något som kan bistå polisen i deras arbete. Boende i ett bostadsområde hjälps åt att hålla uppsikt över sina grannars bostäder och är uppmärksamma på personer som rör sig i området. Ett bostadsområde, en bostadsrättsförening och så vidare kan idag starta upp den sortens verksamhet. Att boende är uppmärksamma på vilka det är som rör sig i kvarteret har en påverkan på brottsligheten. Det handlar främst om att förhindra bostadsinbrott, skadegörelse och fordonsstölder.

Den forskning som finns visar att grannsamverkan påverkar att brottsligheten minskar. Enligt en genomgång av internationell forskning som Brottsförebyggande rådet (BRÅ) gjort minskar brottsligheten med upptill i genomsnitt 26 % där man har grannsamverkan. Grannsamverkan bygger mycket på samarbete. Samarbete mellan grannar, ordningsvakter och poliser. Engagemanget finns där, dock så kan det ibland vara brist på resurser för att kunna upprätthålla en god grannsamverkan. Det förekommer idag samarbete med andra aktörer i samhället som försäkringsbolag och

lokala brottsförebyggande organisationer. Polisen bistår idag med utbildning, vilket är bra. Idag är oftast utbildningsmaterial dekaler och skyltar gratis för en nystartad grupp.

Vi ser gärna att grannsamverkansgrupperna får information så snabbt som möjligt när polisen gjort större insatser. Detta för att öka beredskapen och uppmärksamheten efter sådana insatser då det observerats högre antal "vedergällningsdåd".

Stärka brottsofferjourens arbete

Som en del av kommunens brottsförebyggande arbete behöver stödet till brottsofferjouren stärkas genom att tillse ökade ekonomiska resurser. Brottssofferjouren gör med små medel ett mycket viktigt och stort samhällsarbete för att stötta och hjälpa inte bara brottsoffer utan även vittnen till brott. Under många år har brottsofferjourens ekonomiska förutsättningar varit svaga och kommunerna Nacka, Tyresö och Värmdö har inte tillskjutit de medel som äskats. Det rör sig inte om några stora kostnader för denna verksamhet och bör därför rymmas inom kommunens ordinarie budget.

Högtransparenta bokslut

Invandringen till Sverige i den form som huvudsakligen förekommer i modern tid drabbar samhället framförallt ekonomiskt. Sverigedemokraterna anser att all verksamhet i Tyresö kommun behöver kunna genomlysas och vara helt öppen för analys. Det är också orimligt att Tyresö kommun står för kostnader relaterat till illegalt uppehållande i Sverige. Detta för att öka transparensen i verksamheten och ge en mer konkret bild av vilken täckning statliga ersättningarna ger och därmed hur kommunala medel nyttjas i sin helhet.

Vi har under en tid observerat förbättrade siffror inom området Arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhetsområde 3, Individ- och familjeomsorgen. Ett trendbrott i jämförelse med tidigare utveckling. Dock kan en koppling till ökade tillfälliga statsbidrag vara grunden till förbättrade ekonomiska förutsättningar inom verksamhetsområdet. Dessa tillfälliga statsbidrag kommer dock inte att bestå på sikt och vi känner oro över hur verksamhetsområdet utvecklas när omvärldsläget normaliseras.

Därför efterfrågar vi högtransparenta bokslut.

Hållbara upphandlingar

Under de senaste åren har återkommande upphandlade projekt blivit avsevärt dyrare än ursprungligen beräknat. Omfattande kostnader tillkommer ofta efter genomförd upphandling och bland annat har det kunnat observeras hur kostnader för uppförande av boende för personer med utvecklingsvariationer, Tyresö nya ishall och flera andra projekt ökat med mångmiljonbelopp. Ett mycket aktuellt exempel är bron över Nyforsviken som vid genomförandebeslut var budgeterat till 10 miljoner kronor, något som nu ökat med 5-6 gånger den ursprungliga budgeten.

Det finns även en upplevd brist på transparens i hur upphandlingarna har genomförts. De olika bud som inkommit under anbudstiden redovisas inte utan endast ett alternativ framkommer oftast i samband med att beslut ska tas, då ofta otillräckligt redovisat.

Även om vi har hög tilltro till kommunens tjänstepersoner ligger ansvaret för upphandlingarna hos politikerna som i slutändan tar beslutet om antagandet. Därför är det av stor vikt att upphandlingarna redovisas i sin helhet för att på ett adekvat sätt kunna ta ställning till hur det av tjänsteorganisationen rekommenderat anbudet står sig mot övriga inkomna anbud.

Därför behöver en omfattande förändring i hur upphandlingarna redovisas för politikerna i kommunen inför beslut genomföras. Vi ser gärna en omfattande genomgång av delegationsordningen inom upphandling för att öka transparensen i upphandlingarna.

Gatukostnader

Sverigedemokraterna anser att det är orimligt att en person eller en familj tvingas betala mycket stora summor för gatukostnader utan att egentligen ha något att säga till om i saken eller att vara säker på att investeringen kommer dem till gagn. Vissa förbättringar har redan genomförts genom beslut i kommunfullmäktige men vi ser trots det ett fortsatt stort behov av framförallt ett kostnadstak då gatukostnaderna vid upprepade tillfällen blivit orimligt höga för enskilda husägare. Något som vid flera tillfällen även påpekats av den kommunala stadsbyggnadsförvaltningen.

Redan idag kan enskilda husägare ansöka om ett tio-årigt gatukostnadslån alternativt ansöka om anstånd med betalningen, vilket dock förfaller om till exempel den/de som äger huset får ett nytt bygglov beviljat. Det är dock inte säkert att husägaren får anstånd eller ett lån beviljat och det finns redan vittnesmål om personer som varit tvungna att lämna sina hem då man inte haft möjligheter att betala gatukostnaderna.

Vi menar att ett kostnadstak ska gälla vid utbyggnad av kommunens gator. Taket kan förslagsvis vara på 200 000 kronor och betalas först när huset byter ägare. Prisindex ska följas och läggas på vid försäljning. Vi vet att 82 % av alla kommuner har den modell som vi förespråkar och vi anser att kostnaden för utbyggnad av gator och vägar är något som Tyresös invånare borde stå för gemensamt. Till dess att Tyresö kommun eventuellt beslutar att ändra system anser vi sverigedemokrater att det är rimligt att skapa så bra förutsättningar som möjligt så att enskilda personer/familjer skall ha råd att bo kvar i sina hem.

Ett sätt att hålla nere kostnaderna för att göra kostnadstaket möjligt är att vara noga med att inte skapa mer kostnader än nödvändigt. Detta kan ske genom att inte bredda vägarna, minimera trottoarerna, glesare mellan lyktstolpar. Vidare bör man vara noga med att minimera inverkan på de boendes miljö.

Vatten och avlopp

Verksamhetsområdet Vatten och avlopps uppdrag är att ansvara för att invånarna i Tyresö kommun förses med ett gott och friskt dricksvatten, ansvara för att ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna och miljön. Verksamheten är i Tyresö kommun helt avgiftsfinansierad och mottar inga anslag ur kommunbudgeten.

Det är befintliga och blivande brukare av kommunens vatten och avlopp som genom anslutning/anläggnings- och brukningsavgifter finansierar verksamheten.

Verksamheten är starkt lagstyrd och lagstiftningen är omfattande. Det finns inget hinder för att kommunen skattefinansierar VA-verksamheten genom principen om det

kommunala självstyret samtidigt som en för hög grad av skattefinansiering kan komma i konflikt med ramdirektivet för vatten. Utgångspunkten i ramdirektivet är att den som använder vatten och förorenar vatten ska betala för det.

Avgifterna får samtidigt inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Huvudprincipen är att avgifterna ska bekosta sådant som kommer VA-kollektivet till godo. En skälig och rättvis fördelning sker enligt den så kallade nyttoprincipen med en social kostnadsfördelning. Detta innebär att VA-avgifterna i princip ska bestämmas med hänsyn till den huvudsakliga nytta som varje enskild fastighet har av VA-anläggningen. Avgifternas storlek ska framgå av den taxa som kommunfullmäktige har beslutat.

Av den anledningen vill Sverigedemokraterna att Tyresö kommun ska driva VA-verksamheten på det mest ekonomiskt kostnadseffektiva sätt som är möjligt för att säkra en god vattenkvalitet och ett miljöeffektivt omhändertagande av avloppsvatten. Tyresös VA-system är i dag i stora områden föråldrat och kommer behöva omfattande åtgärder i närtid. Därför är det extra viktigt planera och nyttja resurserna effektivt för att inte riskera att behöva chockhöja VA-avgifterna.

Tyresö Båtklubbar

Sverigedemokraterna i Tyresö yrkade avslag redan 2018 rörande nya arrendeavtal för båtklubbar när det första ärendet i en serie av uppdaterade arrendeavtal för båtklubbarna i Tyresö kommun hanterades. Sedan dess har vi kontinuerligt yrkat avslag på dessa förändringar som innebär stor negativ påverkan på båtklubbarna och deras medlemmars ekonomi.

Sverigedemokraterna anser att de föreslagna kostnaderna per båtplats är satt många gånger långt över skälig nivå, något som påverkar de enskilda båtägarna på ett mycket menligt sätt. Vi har förvisso förståelse för att man behöver höja arrendeavgifterna på sikt men samtidigt behöver man se till de enskildas möjligheter att bekosta sådana ökade kostnader.

Att äga båt är en möjlighet för många, även de med sämre ekonomi, att ta del av den rekreation som vår underbara skärgårdsnatur ger. Därför anser vi det viktigt att hålla ned kostnaderna så mycket som möjligt så att fler har möjlighet att ta del av skärgården. Ett minskat antal människor i vår skärgård riskerar på sikt att också försämrade förutsättningarna för de fasta skärgårdsbor som livnär sig på skärgårdsturismen.

Det måste också vägas in i underlagen för denna typ av beslut att det handlar om ideella båtklubbar och inte om kommersiella marinor. Ideella båtklubbar bygger sin verksamhet på att de enskilda medlemmarna lägger ner frivilliga insatser i sin båtklubb för att kostnaderna ska hållas nere. Detta då många av klubbarnas medlemmar inte är kapitalstarka individer utan människor med både mindre båtar och mindre ekonomiska resurser.

Ett argument som kommunen använt är att ett stort antal av de som har båt i Tyresö kommun inte är tyresöbor. Detta har visat sig vara felaktigt då 90-95 % av båtägarna med brygg- och uppläggningsplats hos de ideella båtklubbarna i Tyresö är just tyresöbor. Alltså faller det argument som framförts om att kommunen "subventionerar" andra kommuners invånare.

De politiska partierna har kunnat ta del av ett utredningsmaterial från Båtrådet (Samarbetsorgan för båtklubbar och bryggföreningar i Tyresö) som tydligt visar på att Tyresö kommun brustit avsevärt i hanteringen av framtagandet av nya arrendeavtal. En av de mer påtagliga detaljerna är att kommunen i stort sett helt missat samrådet med båtklubbarna och att trots begäran om förhandlingar och att kommunen under tiden dra tillbaka avgiftsförändringarna, har så inte hörsammats.

Förnyandet av arrendeavtalen med båtklubbarna anser vi skall göras om i samråd med Båtrådet som part för Tyresös båtklubbar.

Skönhetsråd

Tyresö kommun har obestriddligen en unik utformning, utstrålning och miljö. Detta är ingen självklarhet, därför vill Sverigedemokraterna aktivt upprätthålla dessa för kommunen positiva egenskaper som är viktiga för dess identitet, rent estetiskt men även gällande invånarnas välbefinnande.

Stockholm stad har sedan ett antal år tillbaka ett skönhetsråd bestående av personer med erfarenhet som arkitekter, Svenska Naturskyddsföreningen, konst- och muséum, Statens fastighetsverk, skulptör och målare, miljö m fl.

Att anlägga byggnader som starkt avviker från Tyresös identitet är något som riskerar de tidigare nämnda egenskaperna. Vi vill särskilt påpeka att detta inte är ett sätt att försöka politisera utformningen utan i stället ge en grupp av engagerade sakkunniga inom olika kunskapsområden möjlighet att påverka i en positiv riktning.

Sverigedemokraterna vill av den anledningen införa ett skönhetsråd i kommunen som bland annat kan ges följande uppgifter:

- ➔ Att bevaka de estetiska värdena i den fysiska miljön och att komma med förslag till förbättringar av denna miljö.
- ➔ Att arbeta aktivt för att bevara de gröna kilarna i stadsnära miljö.
- ➔ Att vara rådgivande organ åt kommunens nämnder i frågor som rör offentliga konstverk och konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla miljöer.
- ➔ Att genom information och dialog med kommuninvånarna göra dessa medvetna om skönhetsrådets roll och verksamhet.
- ➔ Skönhetsrådet kan förslagsvis bestå av sakkunniga representanter från olika kunskapsområden såsom: Arkitekt, Naturskyddsföreningen, Tjänstemän inom samhällsbyggnad, Kulturarbetare m fl.

Trollbäckens framtid

Sverigedemokraterna i Tyresö reagerade tidigt när de första planerna rörande Trollbäckens framtid kom upp för hantering då vi kände till att det fanns ett väl utarbetat program framtaget av Trollbäckens Egnahemsförening rörande hur Trollbäcken skulle kunna utformas för framtiden. Vid närmare studie av programmet stärktes vår inställning att alltför lite hänsyn tas till invånarna i Trollbäcken och att Egnahemsföreningens synpunkter och önskemål inte tagits tillvara.

Sverigedemokraterna lämnade redan 2019 in en återremiss när Trollbäckens

centrumstråk varit uppe för behandling då vi anser att kommunen behöver arbeta in det ovan nämnda programmet i planerna för Trollbäcken.

Sverigedemokraterna vill i nära samarbete med Trollbäckens Egnahemsförening arbeta fram ett förslag till utveckling av Trollbäcken och särskilt centrumstråket.

Efterlev tiggeriförbudet

Genom EU:s fria rörlighet har Sverige fått ta del av den fattigdom och det utanförskap som existerar inom den europeiska unionen. Det tydligaste exemplet på detta är det tiggeri som numera förekommer i hela landet, i större orter i synnerhet, där de hitresta från företrädesvis Rumänien och Bulgarien utgör större delen av tiggare som finns på våra gator och torg. Tiggeri är huvudsakligen ett frivilligt beslut, även om levnadsomständigheterna givetvis spelar roll. Det finns även rapporter om att tvång och prostitution är förknippat med dem som reser hit. Sverige och Tyresös skattebetalare ska inte bidra till denna sorts verksamhet.

Många tiggare är beroende, eller tvingade, av kriminella organisationer, vilket missgynnar individerna såväl som samhället. Detta samtidigt som Sverige har finansierat en integration för dessa människor i sina hemländer. Detta missbruk ska inte försörjas och därför uppmanar Sverigedemokraterna till att stoppa tiggeriet. Flera kommuner i Stockholms län (exempelvis Nynäshamn och Lidingö) har redan infört tiggeriförbud på särskilt utvalda platser med mycket god effekt.

I väntan på ett nationellt tiggeriförbud som förhoppningsvis beslutas i en nära framtid anser vi att Tyresö behöver ta ett lokalt beslut om tiggeriförbud för att redan nu stoppa det omfattande tiggeriet på våra gator.

Utökat antal skyddsrum i Tyresö kommun

Studier av bland annat Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) visar att antalet skyddsrumspatser i Sverige inte är tillräckligt för att täcka behovet utifrån dagens befolkningens mängd. Det finns idag cirka 65 000 skyddsrum med plats för 7 miljoner personer.

I dagsläget är det riksdag och regering som beslutar om nya skyddsrum skall byggas. MSB meddelade regeringen i oktober 2017 att det behöver byggas fler skyddsrum i Sverige. I rapporten skriver MSB även att det vore bra om kommunerna åter tar över ansvaret för skyddsrummen. Redan i början på 2020-talet ville MSB att nyproduktion skall påbörjas och i samband med detta även att ansvaret återgår till kommunerna. I dagsläget är det fastighetsägaren som ansvarar för dessa.

Enligt vår mening borde Tyresö kommun redan nu ta höjd för detta i detaljplaner när nya fastigheter planeras och därigenom efterleva MSBs krav.

Parkeringar under markyta

Bilen är en viktig del av den moderna människans liv, utan bilen försvåras många moment i vardagen och oavsett bilens framtida utformning och hur bilarna framdrivs kommer behovet av parkeringsplatser även i framtiden vara mycket stort. I samband med utformandet av nya bostadsområden behöver därför antalet parkeringsplatser utökas. Vi förespråkar en parkeringskvot motsvarande 1,0, detta då det inte är realistiskt att ha som mål att biltrafiken kommer minska. Det är mer troligt att det blir fler el- och hybridbilar i framtiden och dessa kräver också parkeringsplatser.

Då markytan i kommunen är begränsad förespråkar vi sverigedemokrater att man redan i detaljplaneringsstadiet inför byggandet av nya bostadsområden ställer ökade krav på att parkeringsplatser byggs under mark istället för ovan. Trots den högre kostnaden initialt så är det långsiktigt både önskvärt och billigare att bygga parkeringar under markplan. Vi förespråkar även att man i samband med detta planerar för fler platser för elbilsaddning.

Miljö för framtiden

Människan har stor påverkan på naturen. För att inte riskera kommande generationers behov måste vi ständigt förbättra vårt sätt att ta hand om vår omgivning och bruka naturresurser med omsorg för kommande generationer. För att värna den biologiska mångfalden krävs ett aktivt arbete. Inte sällan sprider sig främmande växter i den svenska naturen vilket riskerar slå ut den inhemska floran, till stora kostnader för jordbruk och fiske. Vi ser därför att det bör åligga kommunen att ha en handlingsplan för invasiva arter.

Som individ har man ett personligt ansvar att värna naturen och sin omgivning, men det är också samhällets ansvar att bidra med strukturella förutsättningar för att göra det så enkelt som möjligt för individen att göra rätt.

Ur miljösynpunkt samt ur ett djurskyddsperspektiv är det viktigt att allmänheten informeras om vilket ursprung maten har. Sverigedemokraterna anser därför att kommunerna bör uppmuntras att ursprungsmärka sina matsedlar.

Kommunens verksamhet ska, i alla sina delar, genomsyras av kretsloppstänkande och omsorgen om allt levande omkring oss. Dock måste vi vara medvetna om att ett alltför fundamentalistiskt miljötänkande ibland kan vara kontraproduktivt. Om tillväxten bromsas minskar den totala resurs som kan användas för konstruktivt miljöarbete.

Det är vår fasta övertygelse att vi kan skapa ekonomisk tillväxt, samtidigt som vi utvecklar ett uthålligt samhälle enligt kretsloppstänkande. Miljöfrämjande projekt som kräver kontinuerlig subventionering riskerar att bli kortsiktig och målsättningen måste därför vara att rikta stöd och subventioner på lösningar som på sikt kan stå på egna ben på en konkurrensutsatt marknad.

De viktigaste lösningarna för framtidens miljöutmaningar ligger i teknikutveckling och forskning och kommuner kan i vissa fall bidra till ett gott forskningsklimat genom att vara delaktiga i att koppla samman högre studier inom naturvetenskapliga och tekniska ämnen med näringslivet.

En av de miljöfrågor som har fått stor uppmärksamhet är utsläppen av växthusgaser som på sikt kan orsaka uppvärmning av vår jord. Detta är en global fråga, men insatser på det lokala planet är av betydelse, inte minst för att uppnå de målsättningar som vi undertecknat via internationella avtal.

Livsmedel som odlas och framställs i närområdet kan ge kostnadseffektiva miljövinster och bör då premieras vid upphandling. Andra saker som bör premieras vid upphandling av livsmedel är att produkterna är näringsriktiga, hälsosamma och framställts på ett etiskt försvarbart sätt, till exempel genom att uppfylla krav på god djuromsorg. Kött från djur som avblodats utan bedövning ska inte förekomma inom kommunens verksamheter.

Alla kommunala beslut som kan ha någon form av miljöpåverkan bör föregås av en miljöprövning. Detta kan ske med hjälp av en miljöchecklista. Riksdagen har beslutat om en storskalig satsning på vindkraft, som dessvärre påverkar kulturmiljön och landskapsbilden för människor som bor i områden där vindkraftparker etableras. Därför anser vi att Tyresö kommun inte ska investera i vindkraft i framtiden, särskilt när vi nyligen avvecklat det innehav som kommunen haft.

Även miljönyttan kan ifrågasättas då Sveriges huvudsakliga elproduktion via kärnkraft och vattenkraft redan är fri från koldioxidutsläpp. Vid uppförande av storskalig vindkraft bör stor hänsyn tas till den lokala opinionen. Idag krävs det enligt lag att kommunen tillstyrker exempelvis tillståndspliktig vindkraftsanläggning inom kommunens gränser, vilket möjliggör ett "kommunalt veto". Detta veto bör utnyttjas i fall av att kommuninvånare drabbas av sänkta värden på fastigheter som inte kompenseras av ägaren till vindkraftparken. Olika kommuner kan ha olika förutsättningar och där naturturism är en betydande näring bör det visas särskild hänsyn. Likaså bör stor hänsyn tas till framtida markanvändningsintressen.

Enligt Naturvårdsverket finns ungefär 80 000 förorenade områden i Sverige, i typiska fall platser där det funnits bensinstationer eller kemiska industrier. Arbetet med att närmare kartlägga och åtgärda dessa områden är eftersatt och måste ges ökad prioritet. I första hand ska den som orsakat skadan bekosta saneringen men eftersom det i många fall är omöjligt att identifiera någon som kan betala måste det allmänna vara med och ta ansvar. Sverigedemokraterna vill intensifiera detta arbete och vi anser att kommuner ska bidra genom att inventera och riskbedöma förorenade områden samt vara behjälpliga när respektive markägare upprättar och genomför saneringsplaner.

Allemansrätten är en världsunik rättighet som innebär att man under givna förutsättningar har rätt att vistas på annans mark. För många människor är detta en rättighet som är betydande för livskvaliteten. För att medborgarna inte ska missbruka denna rättighet, samtidigt som markägarna inte ska känna att dessa rättigheter utnyttjas felaktigt så att äganderätten inskränks, bör kommunen tillhandahålla information och vid behov bedriva upplysningskampanjer om vilka rättigheter och skyldigheter man har genom allemansrätten. Sådan information bör särskilt riktas till turister, hitresta bärplockare och nytillkomna invånare.

Slutligen så uppmanar vi till att spara på de grönområden som fortfarande finns i Tyresö och inte bebygga dessa med vare sig bostäder eller företagsverksamhet. Särskilt kan vi peka ut Amaryllisparken som är en av de sista av sitt slag i området och därför bör bevaras för framtiden. Just Amaryllisparken har även visat sig vara ett viktigt område för vissa rödlistade fladdermusarter, något som länsstyrelsen har reagerat på och påpekat att byggplanerna i Amaryllisparken med stor sannolikhet bryter mot artskyddsförordningen.

Sverigedemokraterna föreslår:

- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda de av Sverigedemokraterna föreslagna åtgärder för att effektivisera sitt brottsförebyggande arbete
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en långsammare och mer naturlig befolkningstillväxt samtidigt som satsningar på infrastruktur prioriteras upp
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att se över möjligheterna för inrättandet av ett nytt bostadskösystem som prioriterar Tyresöbor
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda ändringar i ägardirektivet för Tyresö Bostäders så att bolaget kan återta bostäder som förknippats med grov kriminalitet
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram för att tillse så kommunens upphandlingar blir avsevärt mer ekonomiskt hållbara, effektiva samt att upphandlingarna blir mer transparenta
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna för att ett kostnadstak på 200 000 kr ska gälla vid uttag av gatukostnader i kommunen
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa ett skönhetsråd
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samband med framtagande av detaljplaner, planera för framtida nyproduktion av skyddsrum
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att minska antalet anställda kommunikatörer

Barn- och utbildningsnämnden

Förskola och pedagogisk omsorg

Många barn börjar förskolan vid en mycket tidig ålder. Förskolan får därigenom ett avgörande ansvar för många delar av våra barns vardag. Förskolan formar också framtidens svenskar. Sverigedemokraterna anser att kommunen ska arbeta mot fördomar och för barnets naturliga utveckling framför att bedriva skola och barnomsorg utifrån en neutral genuspedagogik, eftersom neutral genuspedagogik idag i hög grad är inriktad på utsuddandet av könstillhörighetskillnader mellan pojkar och flickor. Alla barn har rätt att vara som de är. För övrigt anser Sverigedemokraterna att barnuppfostran och formandet av barnens utveckling och mognad i huvudsak är en familjeangelägenhet. Det är inte den kommunala verksamhetens uppgift att försöka forma barnen enligt särskilda ideologier. För övrigt anser Sverigedemokraterna att barnuppfostran och formandet av barnens utveckling och mognad i huvudsak är en familjeangelägenhet.

Valfriheten i förskola och barnomsorg är en rättvisefråga. Sverigedemokraterna värdesätter kommunens möjlighet att erbjuda alternativa pedagogiska former och temaförskolor, exempelvis natur- eller kulturförskola vilket även innebär ökad valmöjlighet.

Sverigedemokraterna anser att kommunen inte bör blanda in personliga värderingar utan ska rikta in sig på en rent objektiv och faktabaserad undervisning i barnomsorgen.

Utbildningen skall vara en neutral tjänst som föräldrarna tryggt kan välja.

Det svenska språket är en oerhört viktig plattform för att kunna utveckla sin egna framtid som barn och ung vuxen. Utan välfungerande kunskaper i svenska riskerar barn och ungdomar tidigt att hamna utanför i samhället. För att tillgodose den språkliga utvecklingen är det viktigt med pedagoger och personal som uppvisar goda kunskaper i svenska språket.

Grundskola inklusive särskola och fritidshem

Lärarbristen är ett allvarligt problem i hela landet, också i Tyresö kommun. Många lärare flyr yrket och den dåliga arbetsmiljön samt den orimliga arbetsbelastningen anges som de främsta orsakerna. Detta leder till en stor personalomsättning och många obehöriga lärare. Från elevernas perspektiv är det en katastrof. Forskning visar tydligt hur viktig relationen mellan elev och lärare är i elevens lärandeprocess, och att bygga relationer är något som tar tid och måste få ta tid. Samtidigt riskerar den höga personalomsättningen att äventyra rättssäkerheten i betygsättningen. Det är inte ovanligt att den lärare som ska sätta slutbetyg på eleverna endast haft dem i en termin och saknar en helhetsbild av elevens kunskaper.

Tyresö kommun måste möta det här problemet genom att satsa på att bli en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda utvecklingsmöjligheter, stor självständighet, en anständig lön och drägliga arbetsvillkor. Något som många lärare lyfter som ett problem är att andra saker än undervisning och undervisningsrelaterade uppgifter tar en stor del av deras arbetstid, så att de ibland tvingas slutföra sina huvuduppgifter på sin obetalda fritid.

Lärarna måste få lägga sin tid på det som de har kompetens och utbildning för. Nämligen att planera, genomföra och utvärdera undervisning för att leda sina elever till ökad kunskap. Alldeles för mycket lärartid går åt till att lösa konflikter, vakta korridorer, serva föräldrar, planera friluftsdagar och mycket annat.

Skolan ska förmedla kunskap framför personliga värderingar. Vi måste återigen ge lärarna den essentiella ledarroll som det är meningen att lärarna ska ha i klassrummet. Att hålla en professionell relation mellan elev och lärare är en grundpelare för hela skolväsendet.

För oss är det en självklarhet att en elev oberoende av var denne är född eller bosatt ska erbjudas en högkvalitativ utbildning. Genom att åter låta staten ansvara för skolan kan en rättvis och likvärdig skolgång återuppstå och med det även lärarnas status. Friskolorna å andra sidan ska fungera som ett komplement till den kommunala skolan, inte minst för att öka utbudet och valfriheten, men också för att sätta press på den kommunala skolan i syfte att öka kvaliteten på sin verksamhet. Det är dock viktigt att den kommunala skolan inte lider till följd av en för stor andel friskolor.

Många av Tyresös skolor är ålderstigna och är i ett stort behov av omfattande renoveringar och i vissa fall nybyggnation. Detta kommer självklart att medföra stora kostnader och därför anser vi att det är av stor vikt att redan nu arbeta aktivt med detta så att kostnaderna inte tillåts ackumuleras i framtiden.

Administrativa lärarassistenter

Sverigedemokraterna ser ett stort behov av att det genomförs åtgärder som gör att lärare kan avlastas eftersom många lärare upplever en ohållbar arbetssituation. Lärarbristen är tyvärr stor och det är svårt att idag rekrytera lärare vilket medför att andra lösningar måste till.

Läraryrket skriver att de anser att skolan behöver tillföras stödfunktioner utifrån behov som finns. En sådan stödfunktion kan vara administrativa lärarassistenter. Administrationen ligger utanför lärarnas kärnuppdrag och utgör idag en allt för stor del av lärarnas arbetstid, något som medför att tid tas från lärarnas kärnuppdrag.

Läraryrket föreslår att arbetsuppgifter som de administrativa lärarassistenterna kan utföra är praktiska göromål, som exempelvis blankett- och informationshantering, kopiering och iordningställande av teknik. De kan även bidra i samarbeten kring friluft- och temadagar med planering, praktisk organisation och utförande.

De administrativa lärarassistenternas syfte är inte att ersätta lärarna utan att stötta dem i deras arbete så att de kan koncentrera sig på sitt kärnuppdrag.

Mer kringpersonal i skolorna

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att det finns adekvat tillgång till sjuksköterska och kurator på de kommunala skolorna. Elevernas hälsa och psykiska välmående ska tas på allvar och prioriteras, för att göra detta måste kommunen försäkra sig om att denna för eleverna viktiga personal finns tillgänglig ute i Tyresös skolverksamheter.

Sverigedemokraterna ser allvarligt på den ökande ohälsan bland barn och ungdomar. Ett sätt att förbättra hälsan är en kontinuerlig uppföljning av hälsotillståndet hos alla skolelever. Obligatoriska hälsoundersökningar ser vi som en självklarhet, detta gäller

de människor som kommer till Tyresö och tilldelas plats i den svenska skolan likväl för personer som har kommit till Sverige de senaste åren men som inte har hälsotestat sig för farliga och smittsamma sjukdomar. Vårt partis fokus ligger på alla barns trygghet och välbefinnande.

Sverigedemokraterna vill inte acceptera att barn riskerar smittas av allvarliga sjukdomar i sin skol och förskolemiljö. Genom att i ett tidigt skede få veta en persons sjukdomstillstånd ges individen också bättre förutsättningar att kunna bli frisk.

Bra skolmat

En god kosthållning för barnen är av stor vikt för hur barnens utveckling och välbefinnande ska bli så bra som möjligt. Vi har tyvärr kunnat se att fler aktörer alltmer börjat övergå till billigare utländsk mat av sämre kvalitet, i stället för att köpa in svenska råvaror och produkter. Visst finns det fall där utländsk mat är att föredra då råvarorna inte finns i Sverige men tyvärr finns det många fall där vi ser att kött köps in ifrån länder med en helt annan standard på djurhållning än den som finns i Sverige.

Det är inte bara en fråga om djurhållning. Hälsoaspekten är också viktig och där kan vi se att utländska djuruppfödare använder antibiotika i stora mängder vilket inte är tillåtet i Sverige. Även om detta inte är ett utbrett problem i Tyresö är det bra att fastställa en princip.

Inget barn i skolan ska serveras ritualslachtat kött, det bör dock finnas ett eller flera alternativ såsom exempelvis vegetariskt för den som inte vill äta kött.

Utöver den ordinarie rätten som erbjuds ska även ett vegetariskt alternativ serveras dagligen. Krav ska införas om medicinskt intyg för elever som behöver specialkost i skolan. Att maten är närodlat och prisvärd i förhållande till kvalitet ska sättas framför andra parametrar som exempelvis om den är ekologiskt framställd.

Sverigedemokraterna vill se att man i kommunens verksamheter upphandlar närproducerade produkter från bönder som kan visa på god djurhållning och hållbart jordbruk. En synergieffekt av att använda svenskproducerad mat är att vi då samtidigt stödjer våra svenska bönder.

Sverigedemokraterna i Tyresö anser att man ska undvika i största möjliga mån att servera två vegetariska alternativ under en och samma måltid.

Utökad svenskundervisning

När det gäller språket anser vi att det är av stor vikt att utöka svenskundervisningen för de barn som behöver detta stöd. För att kunna bli en naturlig del av det svenska samhället krävs goda kunskaper i det svenska språket. Därför är det av stor vikt att samtalspråket under skoltid, med undantag för övriga språklektioner, alltid är svenska. Modersmålsundervisningen för invandrare främjar inte assimilationen till det svenska samhället. Vi förordar även att kommunen ska utöva påtryckningar på staten så att den skattefinansierade modersmålsundervisningen avskaffas.

Politisk påverkan i skolan

Skolan ska lära ut den verkliga innebörden av demokrati och respektera andras åsikter.

Eleverna skall stimuleras till kritiskt och konstruktivt tänkande, samt reflektion kring etiska och moraliska frågor.

En lärare skall aldrig i sin roll som pedagog påverka elevernas politiska åsikter i enlighet med dennes egna politiska övertygelser. En lärare skall vara en garant för att eleverna i skolan skall få en objektiv bild av samhället. Demokratins betydelse ska lyftas fram och det skall vara helt upp till eleven själv att utan påverkan från skolan få möjlighet att forma sina egna politiska uppfattningar.

Lärare skall bedöma elevernas kunskaper i de olika ämnena och därefter sätta betyg på dem utifrån faktiskt kunskap, inte politiska värderingar.

Jourskola

Skolan är en arbetsplats och eleverna har rätt att kräva en väl fungerande arbetsmiljö där man garanteras en god kunskapsinhämtning. Tryggheten är en stor del av denna arbetsmiljö och får inte äventyra elevernas tillvaro i skolan.

Som ett led i detta arbete menar vi sverigedemokrater att elever som inte fungerar i skolan ska kunna omplaceras, även mot den enskilda elevens och förälder/föräldrarnas vilja. Vi vill införa joursskolor där elever med långvariga problem hänvisas för kortare eller längre tid. Vi är övertygade om att joursskolor skapar bättre förutsättningar för alla elever. Detta gäller både den som stör och de som får sin studiemiljö störd. Joursskolorna kan fokusera på elever med extra behov. Många gånger mår dessa elever dåligt av att tvingas kvar i en normalstor klass där eleven inte kan få den hjälp och stöd som behövs.

Nolltolerans mot mobbning

Mobbning och våld i skolan är tyvärr ett utbredd problem i vårt samhälle och inom skolmiljön.

Både elever som mobbar och blir mobbade mår i regel både psykiskt och fysiskt dåligt. Våld och hot är negativt på alla sätt och påverkar viljan och möjligheten att ta till sig kunskap. Skolan måste bli bättre på att ta tag i problem när de uppstår men även bli bättre på förebyggande arbete mot mobbning och våld.

Det måste vara en total nolltolerans som gäller! Inga barn ska behöva gå oroliga och rädsla till skolan. Ett gott exempel är Norrköpings kommun som arbetar med Drömmen om det Godas metoder i förskolan vilket leder till lugn och ro och ökad respekt mellan barnen och mellan barn och vuxna. All form av mobbning skall orosanmälas.

Joursskola är också ett av verktygen som kan användas för att skydda elever mot mobbning, kränkningar, långvariga störningar och förstörda lektioner.

Ordning och reda.

Sverigedemokraterna har under lång tid upplevt att ordning och reda har setts som något negativt i samhället. Tyvärr har detta fått konsekvensen att det nu råder en situation i många skolor där lärarna inte klarar av att hantera stök, oro, konflikter och många andra problem som nu är vanligt förekommande.

Det är nu dags att vända på denna trend genom att införa ordningsregler där lärare och kringpersonal har mandat att se till att dessa efterlevs.

Goda exempel finns både inom Sverige och internationellt där detta genomförts

Detta ger en lugn och trygg tillvaro med stora möjligheter till studiero.

Jourskola kan vara ett av verktygen som en skola kan använda för att skydda andra elever mot långvariga störningar och förstörda lektioner.

Trygghetsvärdar i grundskolan

För att unga ska kunna prestera under skoltid behövs en miljö som kännetecknas av respekt, kamratskap och studiero. Detta är inte en självklarhet överallt.

Trygghetsvärdar i grundskolan finns idag på flera orter i Sverige och har där visat sig ha stor positiv effekt på elevernas arbetsmiljö i skolan. Trygghetsvärdarnas uppgift är att finnas som ett stöd för eleverna på raster för att de ska känna sig trygga och veta att det finns en extra vuxen att vända sig till. Detta med syfte att skapa en trygg tillvaro för eleverna.

Goda exempel på trygghetsvärdarnas arbete finns bland annat från

Göteborgsområdet där både elever och personal vittnar om att trygghetsvärdarnas närvaro bidrar till en positiv utveckling. Det finns liknande vittnesmål från skolor från Piteå till Trelleborg.

I den bästa av världar skulle det inte behövas trygghetsvärdar i skolmiljön men de senaste åren har otryggheten i skolorna här i Tyresö ökat och trygghetsvärdar har prövats på exempelvis gymnasiet med god effekt. Därför anser vi att detta behöver utvecklas mer och fler trygghetsvärdar behöver finnas i skolorna runt om i kommunen.

Förberedelseskola

Sverigedemokraterna vill inrätta en obligatorisk förberedelseskola för nyanlända elever som ännu inte kan svenska eller har kunskap om det svenska samhällets grundläggande funktioner, värderingar och regler. Nyanlända elever behöver särskilt stöd och visa att de klarar grundläggande krav innan de kan ingå i ordinarie skolundervisning.

För att säkerställa att elever i förberedelseskolor kan följa med i ordinarie klassundervisning ska eleverna, innan de slussas över, klara ett nationellt prov i svenska, matematik och eventuellt engelska som utarbetas av Skolverket. Eleverna ska även ha haft kontakttid i tilltänkt klass för säkerställande att eleven kan följa undervisningen. Läraren i den mottagande klassen får på sätt en mer homogen grupp, vilket främjar studiero och undervisningskvalitet.

Vi vill avskaffa modersmålsundervisningen och modersmålslärarna kan, tillsammans med behöriga lärare, erbjudas arbete i förberedelseskolan. Förberedelseskolan ska ligga avskilt från ordinarie skolverksamhet och ska förutom förberedelseklasser även hysa stödundervisning efter skoldagens slut för de elever som slussats vidare till

ordinarie klasser. På så vis kommer överflyttade elever också i kontakt med nyanlända elever och blir en inspirationskälla för dem.

Sverigedemokraterna föreslår:

- att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att tillse så att kommunens förskolor och skolor inte använder sig av neutral genuspedagogik
- att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa krav på att all personal i skolan och barnomsorgen måste kunna kommunicera flytande i tal och skrift på svenska
- att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utöka svenskundervisningen för de barn som behöver detta stöd
- att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa jourkola för elever som långvarigt och upprepat orsakat problem, kränkningar och mobbning därmed visat att de inte fungerar i skolan
- att Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa en plan för att uppnå ordning och reda samt högre grad av disciplin i skolan

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur

En stark kultur- och fritidsverksamhet bidrar till god livskvalité och är viktig för utvecklingen av stimulerande miljöer i kommunen.

Varje starkt samhälle har gemensamma normer och värderingar, gemensamma högtider och traditioner, en gemensam kultur. Detta främjar Tyresö kommun genom att bland annat erbjuda sevärdheter och upplevelser för dess invånare.

Vid alla former av stadsplanering och uppförande av offentlig konst ska de berörda medborgarnas rätt till insyn och inflytande vara betydande. Kommunens informationsplikt bör därför förstärkas. Kulturen ska inte vara ett redskap för politik och propaganda. Det är således viktigt att Tyresö kommun är noggranna med att inte finansiera kulturverksamhet med politiska motiv.

Sverigedemokraterna vill se ett kulturliv som riktar sig till den breda allmänheten och vi vill premiera satsningar som lyfter fram det svenska kulturarvet. Elityttringar i kulturen avsedda för en snäv krets av mediala tyckare bör undvikas. Vi vill stödja och uppmuntra kulturella uttryck som hjälper till att bevara och utveckla det som allmänt förstås med svensk kultur.

Kulturarvet är en viktig del av vår identitet och en påminnelse om vilka vi har varit och vad som har skapat grunden för vilka vi är. Det handlar också om att respektera och minnas de tidigare generationer som lagt grunden till det som vi har idag. Kulturarvet är den länk som binder samman generationerna och som skapar en känsla av samhörighet och som är del av vår nations struktur. Samtidskonsten tilltalar ofta i begränsad utsträckning medborgarna.

Sverigedemokraterna betraktar detta som ett problem eftersom det är medborgarna som finansierar konsten och därför har rätt att förvänta sig någonting i gengäld. Det är ingen rättighet att få sina konstnärliga projekt finansierade med skattemedel. Konstprojekt som genom experimentellt utförande, ideologiska undertoner eller liknande ambitioner gör att den endast tilltalar en liten del av allmänheten, ska i högre utsträckning vara självförsörjande. Sverigedemokraterna ser det som betydligt mer angeläget att kulturstöd utgår till konstnärer som vill odla sin kreativitet och talang för att kunna framställa kulturella uttryck som kommer den breda allmänheten till gagn.

Sverigedemokraterna vill hindra allt stöd till organisationer som är bildade med etnicitet som grund. Den här typen av organisationer är diskriminerande och bidrar enbart till att förstärka ett redan markant utanförskap i förhållande till det svenska samhället. Kulturella uttryck som finansieras av allmänheten ska också komma hela allmänheten till gagn. Det är inte acceptabelt att projekt som finansieras via skattemedel ska vara till exklusivt för en viss etnisk grupp. Sådana projekt ska inte tillåtas finansiering via det offentliga kulturstödet. Vi är inte principiella motståndare till att invandrargrupper vill bejaka sin hemlandskultur, men det ska inte ske genom offentliga medel. Skattemedel ska inte användas till att genomföra projekt som ytterligare ökar distansen till majoritetskulturen.

Det är mer angeläget att stödja projekt som kan underlätta för invandrargrupper att ta del av svensk kultur och svenska värderingar. Svensk kultur ska bli mer tillgänglig för invandrare som har kommit till Sverige helt enkelt. Den svenska kulturen, där vårt gemensamma arv, språk, traditioner och en stor mångfald av yttringar ingår, binder

samman det svenska samhället. Allt från konst, böcker, spel och film till traditioner, seder och bruk, språk och kunskap om Sveriges historia inverkar på vår förmåga att förstå och kommunicera med varandra. Kulturbegreppet i stort skulle kunna liknas vid språk, det vill säga att kulturen kan låna uttryck från andra kulturer, uttryck kan tillkomma eller försvinna. Sverigedemokraterna är ett parti som menar allvar med att kulturen är en central del av livet, politiken och samhällsbygget.

Vi behöver kultur för att inte bara överleva, utan leva ett fullgott liv. Vi behöver kultur för att det binder oss samman, skapar förutsättningar för relationer och utvecklar vår livskvalitet. En särskilt viktig roll har kultur som tillväxtfaktor för ett starkt socialt kapital.

Det är glädjande att se arbetet med ett kulturarkiv pågå i Tyresö och ser vi fram emot ett fortsatt arbete med svensk kulturhistoria.

En multisportanläggning i Tyresö

Omfattande satsningar har under de senaste åren genomförts eller kommer genomföras i Tyresö på stora idrotter som fotboll, ishockey och ridning medan mindre sporter idag ofta har svårt att finna lämpliga lokaler för utövandet. Utövare av sporter som gevärs- och pistolskytte, pingis, bågskytte, boule, olika typer av kampsport, e-sport med flera får idag nöja sig med relativt dyra källarlokalerna med dåligt inomhusklimat.

De får dessutom ofta lägga stora delar av sin budget på att iordningsställa lokaler och anläggningar då utbudet av anordnade sådana för de utövade sporterna är mycket begränsat. Anläggningen behöver inte heller begränsas till sport, även scoutverksamheter behöver idag bättre lokaler för sina verksamheter och skulle kunna inrymmas.

Ett exempel på hur svårt det är för mindre sporter att hitta lämpliga lokaler är Tyresö skytteförening som idag har ca 350 vuxna och 50 barn som aktiva utövare. Skytteföreningen har idag endast tillgång till fem skyttebanor lokaliserade på en plats. Det är idag nästan omöjligt att få plats till en nybörjarkurs i skytte, detta på grund av bristen på banor.

Många föreningar har även svårt att hitta lämpliga lokaler för sin kansli- och verksamhet, en multisportanläggning skulle skapa förutsättningar för ordentlig samlokalisering och förbättrade möjligheter att driva verksamheten.

Vi ser också möjligheter att skapa verksamhetslokaler för e-sport i en sådan multisportanläggning. Här skulle Tyresö ha stor möjlighet att placera sig som en ledande kommun för utveckling och tillgänglighet för de ungdomar som är intresserade av e-sport. I en sådan anläggning skulle de kunna träffa andra ungdomar och skapa kontakter för fortsatt utveckling inom e-sporten och en ingång till mer fysiska idrotter. Här skulle kommunen även kunna ge de ungdomar som idag på grund av bristande ekonomi inte har tillgång till dator eller möjlighet att engagera sig i andra sporter en möjlighet att delta på lika villkor genom ett antal färdigutrustade datorplatser. Därför ser vi sverigedemokrater med tillförsikt fram emot resultatet av det pågående arbetet med att utreda, planera och senare uppföra en multisportanläggning anpassad för de många mindre sporter som idag har svårt att finna lokaler, vilket kommer att vara mycket positivt för invånarna i Tyresö kommun.

Centralisera biblioteksverksamheten

Antalet biblioteksbesök har stadigt sjunkit sedan år 2006 och ett stort antal bibliotek stängs ner. Kungliga bibliotekets bibliotekstatistik för åren 2020-2022 visar att de fysiska besöken till Tyresö's folkbibliotek ökade med 26 %, medan den fysiska utlåningen av böcker under samma tid minskade med 32 %. Digitaliseringen av samhället ökar i en allt snabbare takt vilket är en trolig orsak till att antalet lånade fysiska böcker minskar och att elektronisk media ökar, vilket också syns i ökningen av antalet tillgängliga titlar med över 20 % mellan 2021-2022. Under samma tid minskade nyförvärven av fysiska böcker med 6 %.

Digitaliseringen av samhället ökar i en allt snabbare takt vilket är en trolig orsak till att antalet lånade fysiska böcker minskar. Den moderna tidens människa söker allt oftare den information de vill ha på internet i stället för på biblioteket. I samband med pandemin höjde många folkbibliotek gränsen för det maximala antalet e-böcker varje användare får låna. Det bidrog till att e-boksutlåningen steg med 32 % – och att 16 % av utlåningen i Tyresö var en e-bok under 2022. Sverigedemokraterna i Tyresö förordar därför en centralisering av kommunens folkbibliotek. Det är inte motiverat med tre folkbibliotek i en kommun som Tyresö. Därför vill vi i stället satsa på ett stort bibliotek i centrala Tyresö med ett stort utbud av fysiska och e-media skrifter och med generösa öppettider. Samtidigt som detta skulle ge ekonomiska besparingar ökar det också utrymmet för fler interaktiva licenser för facklitteratur och andra e-media. Detta speciellt då Tyresö kommun nu har införskaffat en biblioteksbus för att nå ut till kommunens alla delar.

Sverigedemokraterna föreslår:

- att Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa ett kulturens hus för svensk kultur i Tyresö
- att Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att centralisera folkbiblioteksverksamheten i Tyresö till ett centraliserat folkbibliotek

Äldre- och omsorgsnämnden

Äldreomsorg

Sverigedemokraterna vill att Tyresö kommun särskiljer psykiatrisk vård från somatisk, även inom geriatriken. Vi vill upprätta ett nära samarbete med regionen i Stockholms län i vården av äldre med psykisk ohälsa. Vi är av den inställningen att vi inte tror att en människa som levt i stort sett hela sitt liv med en psykisk sjukdom vid 65-års ålder blir frisk och kan läggas in på en vanlig geriatrisk avdelning eller demensboende.

Den sociala ensamheten bland äldre fortsätter att växa i och med att denna grupp växer här i Tyresö. Ensamhet hos äldre kan utgöra en riskfaktor för deras fysiska och psykiska hälsa, långvarig ensamhet kan relateras till försämrad livskvalitet hos äldre, ofta i form av depression eller ångest och en bidragande faktor till både annan sjuklighet och dödlighet. Sverigedemokraterna ser därför att kommunen kommer att arbeta med att minska ensamheten bland äldre genom med en uppsökande och förebyggande verksamhet.

Sverigedemokraterna i Tyresö har under flera år drivit ett antal för oss viktiga frågor för en god äldreomsorg. Bland dessa finner man allt från trygga boendeformer för äldre, ett införande/utökande av öppna träffpunkter, terapihundar, införandet av en riktig palliativ vårdenhet men också krav på att vårdpersonal i Tyresös omvårdnadsverksamhet ska ha goda kunskaper, både skriftligt och muntligt, i svenska språket.

Sverigedemokraterna kommer alltid prioritera de äldre som lagt grunden för det goda svenska samhället, de äldre ska ha de bästa förutsättningarna efter ett långt liv i nationens tjänst.

Trygga boendeformer för äldre

Alltför många äldre tvingas idag leva i ensamhet, isolering och utsatthet. Alltför stort ansvar har lagts på de äldres anhöriga samtidigt som biståndsbedömningarna för att få plats på särskilda boenden har blivit omänskligt hårda. I Tyresö ökar trycket allt mer på äldreomsorgen och behovet av boendeplatser ökar i allt snabbare takt. För att minska trycket på de särskilda boendena och därmed även den kommunala ekonomin bör en kraftig utbyggnad av trygghets- och seniorboenden ske, dit äldre som lider av otrygghet och social isolering, men som samtidigt inte anses vara tillräckligt fysiskt sjuka för att erhålla plats på särskilda boenden, kan vända sig.

Kommunal eller privat äldreomsorg

Sedan 1990-talet har en allt större andel av Sveriges skattefinansierade äldreomsorg kommit att drivas av privata aktiebolag. Ett motiv till att öppna äldreomsorgen för privata utförare var att konkurrens och möjlighet till vinstuttag antogs leda till bättre villkor, eftersom personalen genom ökad etableringsfrihet skulle få fler arbetsgivare att välja mellan.

Tyresös äldre ska inte behöva möta stressad och utmattad personal. Vi prioriterar därför särskilt frågan om äldreomsorgens arbetsvillkor genom förslag om ett avskaffande av ofrivilliga delade turer. Vi vill också ge personalen ett större inflytande

över arbetstider och säkra tillräcklig kompetens genom en särskild legitimation för undersköterskeyrket.

Sverigedemokraterna fokuserar alltid på kvalitet inom offentligt finansierad verksamhet och vi lägger inga ideologiska värderingar i driftsform. Vi välkomnar konkurrens inom välfärdssektorn så länge det leder till ökad valfrihet, kvalitet och brukarnöjdhet. Däremot kan vi inte tänka oss ett monopol åt något håll, utan anser det viktigt med mångfald i utförandet.

Därför vill vi Sverigedemokrater i Tyresö fortsatt se en blandad driftsform där både privat och kommunal äldreomsorg har en given plats.

Införande av öppna träffpunkterna för pensionärer

Många studier visar på vikten av socialt umgänge för de äldres välmående. Tyresö kommun bör beakta detta och försöka skapa de bästa förutsättningarna för att äldre i kommunen fritt ska kunna välja hur de vill interagera socialt.

I dagsläget erbjuder Tyresö kommun en enda kommunal träffpunkt "Kopp och själ" för personer +65, som ligger i centrala Tyresö, öppet fem dagar i veckan då med olika aktiviteter varje dag. Lokalen rymmer cirka 40 personer, som ofta är fyllt till maxgränsen. I och med att utbudet i dagsläget är så lågt vill vi att kommunen ska sträva efter att öppna flera träffpunkter runt om i Tyresö kommun, vi kan även se att träffpunkten "Kopp och själ" som ligger i centrala Tyresö söker efter en större lokal.

Terapihundar

Ett område som fått allt större genomslag är djurassisterad terapi. Tidigare studier har bland annat visat hur djurens närvaro bland människor bidrar med upplevelser av lugn. I Sverige finns numera rekommendationer från Socialstyrelsen om att djurassisterad terapi kan användas hos äldre med demenssjukdom. (Källa: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1670293/FULLTEXT01.pdf>)

Terapihundar kan nå fram till personer med funktionsnedsättning på ett sätt som vi människor inte alltid kan. När vi använder dem som stöd för barn med funktionsnedsättningar får hundarna barnen lugna, motiverar dem att röra på sig genom olika lekar. Det räcker att hundarna är på plats för att barnen ska känna sig mer motiverade att träna. Hundarna är lika välkomna kompisar också hos våra äldre, som borstar pälsen, kastar boll eller klappar hunden. Att gå på promenad blir också roligt med fyrfota sällskap och ord som glömts kan komma tillbaka. (Källa: <https://www.brackediakoni.se/fler-hundar-i-varden>)

Krav på god svenska

Sverigedemokraterna vill att kommunens äldre enkelt ska kunna kommunicera med sina vårdare. Idag råder det brister inom detta område, då de flesta äldre lider av nedsatt hörsel medför detta att många äldre svenskar känner en stor utsatthet i sin vardag och upplever att de inte har fullgoda möjligheter att förstå eller göra sig förstådda på sitt eget språk, i sitt eget land. Sverigedemokraterna kan inte acceptera en ordning som ger invandrade äldre rätt till tolk, men lämnar infödda svenskar med små eller inga möjligheter att kommunicera med sina vårdgivare. Därför vill vi ge även svenska äldre rätt till vård på sitt modersmål och införa krav på flytande svenska vid anställning inom äldreomsorgen.

Det är något som fick stort fokus i början av pandemin då smittspridningen var stor bland personer med bristande kunskaper i svenska språket och en av anledningarna visade sig vara brister i att ta till sig informationen rörande smittspridning som kom från myndigheterna.

Satsningar på välfärdsteknik

Välfärdsteknik är digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Välfärdsteknik kan användas av personen själv, en närstående eller någon annan i personens närhet. Välfärdsteknik kan ges som bistånd.

År 2014 tog Socialstyrelsen, på regeringens uppdrag, fram nyckeltal för utvecklingen av e-hälsa i kommunerna och har sedan dess gjort årliga uppföljningar genom en enkät till landets samtliga kommuner. I den här rapporten sammanfattas resultaten av uppföljningen som gjordes i januari och februari 2018. Socialstyrelsen konstaterar att utvecklingen av e-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna är ojämn. Det finns skillnader både mellan kommuner och mellan olika verksamhetsområden.

Användandet av välfärdsteknik såsom GPS-larm, trygghetslarm, vändbara sängar och värmekameror i brukarnas hem kan minska både tidsspillan och kostnadskrävande resor, minska störningar hos brukarna på nattetid samt öka tryggheten för brukarna. I det moderna samhället utvecklas många olika lösningar och att nyttja den teknik som tagits fram för att förbättra verksamhetens arbete och ekonomi borde vara en självklarhet. Därför anser vi sverigedemokrater att kommunen i avsevärt större utsträckning behöver ta till sig och använda sig av välfärdsteknik.

Ökad kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

De funktionsnedsatta är ingen homogen grupp. Varje individ har olika förutsättningar och behov beroende på funktionsnedsättning. Till de vanligaste neuropsykiatriska diagnoserna hör ADHD, autism och Tourettes syndrom. Dessa funktionsnedsättningar är ofta osynliga för ett otränat öga och när en stor del av befolkningen inte är bekant med de vanligaste neuropsykiatriska funktionsnedsättningarna kan detta innebära problem i vardagen för de som lever med den sortens funktionsnedsättningar.

Ett tecken på att kunskap i området saknas är i en skattning utförd av Karolinska institutet, där 80 % av lärarna uppger att de saknar kunskap om neuropsykiatriska diagnoser. Detta är personal som förväntas ha god kunskap om sådant, den övriga befolkningen har möjligtvis ännu sämre kännedom. När det gäller just lärare ligger en del av lösningen i en förbättrad lärarutbildning men generellt sett är detta ett område som Tyresö kommun kan förbättra för allmänheten.

Inför en palliativ vårdenhet i Tyresö

I Sverige avlider ca 90 000 personer om året. Av dessa är ca 80 % i behov av palliativ vård. Möjligheten till att få palliativ vård har ökat men tillgången till palliativ vård är ojämlig över landet. Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag tagit fram ett kunskapsstöd för god palliativ vård. Målet är att patienterna ska få tillgång till en kunskapsbaserad och likvärdig palliativ vård, oavsett bostadsort, diagnos, ålder eller kön.

Definition av palliativ vård enligt WHO "Palliativ vård bygger på ett förhållningssätt som syftar till att förbättra livskvaliteten för patienter och de närstående, genom att förebygga och lindra lidandet genom tidig upptäckt, bedömning och behandling av smärta och andra fysiska, psykosociala och andliga problem som kan uppkomma i samband med livshotande sjukdom."

Palliativ vård innebär att:

- lindra smärta och andra plågsamma symtom
- bekräfta livet och betrakta döden som en normal process
- inte påskynda eller fördröja döden
- integrera de psykosociala och andliga aspekterna av patientvården
- stödja patienten i att leva så aktivt som möjligt fram till döden
- stödja de närstående under patientens sjukdom och i deras sorgearbete
- genom ett tvärprofessionellt förhållningssätt inrikta sig på patientens och de närståendes behov
- främja livskvalitet som kan påverka sjukdomsförloppet positivt
- vara tillämplig i ett tidigt sjukdomsskede, tillsammans med andra terapier som syftar till att förlänga livet, såsom kemoterapi och strålning, samt även de undersökningar som behövs för att bättre förstå och ta hand om plågsamma kliniska komplikationer.

När bot för patienten inte längre är möjlig krävs ett klart och medvetet förhållningssätt i omhändertagandet för att kunna hjälpa både patient och närstående. Då är palliativ vård - lindrande vård - aktuell. Palliativ vård är i dag väl erkänd och har blivit en viktig värdefilosofi med egen specifik kunskap som kan hjälpa människor i livets slutskede. Det är viktigt att palliativa patienter vårdas för sig själv av personal speciellt inriktade och utbildade för palliativ vård. Långt ifrån alla erbjuds god vård i livets slutskede. Svårt sjuka patienter åker in och ut på sjukhus och riskerar att inte få smärtlindring och hjälp att hantera sin ångest.

Den tidigare palliativa enheten på äldrecentrum (Kastanjen) var trots goda intentioner dömd att misslyckas från början. Den stora och opersonliga avdelningen med en alltför stor boendeblandning, gav aldrig det lugn som den palliativa avdelningen var tänkt att göra. En avdelning med människor i livets slutskede bör och ska inte ha fler patienter än 8-10, Kastanjen hade 26.

Vår tanke med en palliativ avdelning är att många som kommer att bo här är äldre, men ett undantag bör göras här, så att avdelningen kan ta emot människor i livets slutskede i alla åldrar. Ett nära samarbete med ASIH, kyrkan och kuratorer bör finnas.

Vi från Sverigedemokraterna vill med detta visa på behovet av en lugn och trygg inrättning, med rätt förutsättningar för en stillsam och värdig tid i livets slut. En fin gest från Tyresö kommun är att du ska kunna födas, leva och dö i din hemkommun, bland nära och kära under bästa möjliga förutsättningar.

Social ensamhet hos äldre

Många äldre i Sverige lider av ofrivillig ensamhet. Något som kan vara lika farligt som att röka 15 cigaretter om dagen.

Enligt Socialstyrelsen känner sig två av tre inom äldreomsorgen ensamma. När ensamheten inte är självvald och dessutom håller i sig över tid kan den bli lika skadlig som rökning eller fetma. Kroppen kan drabbas av kronisk stress. Den får svårare att hantera bakterier och virus och blir känsligare för smärta. Risken för hjärt- och kärlsjukdomar, demens, nedstämdhet och depression ökar.

- Ensamhet bland äldre är ett folkhälsoproblem. Men trots att vi har mycket kunskap om de negativa effekterna så görs få systematiska insatser för att förebygga ofrivillig ensamhet hos Sveriges seniorer, säger Ingeborg Nilsson, professor i arbetsterapi vid Institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering på Umeå universitet.

Inspirationen till projektet kommer från Storbritannien, där man sedan många år tillbaka arbetar med "social prescribing". Modellen ger vårdpersonal möjlighet att, med hjälp av en koordinator, matcha ensamma personer med sociala aktiviteter i det lokala förenings- och kulturlivet.

- Att få vara socialt aktiv och delaktig har i tidigare studier visat sig vara viktigt för att minska ensamhet och öka välmående. I vårt projekt vill vi anpassa och testa det här i ett svenskt sammanhang. Vi kallar det för social aktivitet på recept. Målet är att primärvården ska kunna ordinera social aktivitet, likväl som läkemedel eller fysisk aktivitet. (Källa: <https://socialinnovation.se/si/forskning-i-samverkan/forskning-i-samverkan-som-forandrar-sverige/de-vill-minska-den-skadliga-ensamheten-hos-aldre/>)

Sverigedemokraterna föreslår:

- att Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att utveckla verksamheten med terapihundar inom äldreomsorgen och för funktionsnedsatta
- att Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att se över möjligheterna för att införa en enhet för palliativ vård som är separerad från annan vårdverksamhet

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Verka för att statlig verksamhet etableras i Tyresö

Behovet av arbetstillfällen inom Tyresö kommuns gränser kommer framöver att öka i takt med att antalet invånare i kommunen ökar. Detta samtidigt som det finns stor potential för en kommun som ligger strax utanför huvudstaden att etablera sig som center för statliga verksamheter.

Att få en statlig myndighet eller annan större statlig verksamhet till Tyresö skulle troligen också ge positiv effekt på kommunen som tillflyktningsort. Detta skulle i sin tur ge positivt resultat på kommunens skatteintäkter. Vidare så skulle det troligen även medföra en ökad nyttjandegrad av Tyresös näringsliv, restauranger, butiker och dagligvarubutiker. Detta skulle i förlängningen skapa bättre förutsättningar för nyetablering av företag och service i kommunen.

Sverigedemokraterna anser därför att det vore till kommunens fördel med en satsning på att få en eller flera statliga myndigheter eller större verksamheter till Tyresö kommun.

Integrationsplikt

Svenska samhället bygger på grundläggande värderingar så som demokratiska principer och jämställdhet, värderingar som måste upprätthållas och värnas utan kompromisser. Svenska samhället bygger även på ett väl utbyggt välfärdssystem och socialt skyddsnet, som grundar sig på att människor arbetar och betalar skatt. Upprätthåller vi inte den ordningen kommer nuvarande system att urholkas och kollapsa. Det är viktigt att vi är tydliga med att alla måste bidra och att vi ställer samma krav på alla.

Detta är något som vi Sverigedemokraterna ser som en självklarhet då vi anser att man ska ställa tydliga krav på att den som vill komma till Sverige skall integrera sig i samhället. Det gäller framför allt vikten av att lära sig svenska språket och att göra sig anställningsbar samt att komma i egenförsörjning. En viktig del i integrationen är att anpassa sig efter det svenska samhället och de normer och värderingar som gäller här. God förståelse och kunskap om vad som gäller i Sverige ökar möjligheten att komma in i det svenska samhället.

Fokus på jobb och språk från dag ett – Vi vill att det genomförs en kompetenskartläggning för att skatta varje individs erfarenheter och kunskaper och att en individuell etablerings- och handlingsplan tas fram för varje individ med egenförsörjning som mål. Tydliga insatser och åtgärder anges i planen där krav såsom utbildningsplikt och krav på deltagande i praktikplats med mera kan vara aktuellt. Varje individs eget ansvar tydliggörs. Uppföljning på individnivå genomförs månadsvis. Frångås planen uteblir rätten till eventuell ersättning eller andra rättigheter/förmåner.

SFI-undervisning – Vi anser att ett av de viktigaste stegen för att integreras är att kunna språket. Vuxna nyanlända ska delta i SFI-undervisning och lära sig svenska språket. För att bli anställningsbar på svensk arbetsmarknad krävs kunskaper i svenska språket. SFI-undervisningen ska därför ställa krav på närvaro, framsteg samt kunskapsresultat. Utbildningen kan även kompletteras med till exempel yrkessvenska, praktikplats eller akademikerspår. Resultatbaserade ersättningsmodeller för

utbildningsanordnaren ska utredas för att stärka kopplingen mellan ersättning och kvalitet i utbildningen.

Samhällsorientering – Vi vill att en kurs i samhällsorientering ska vara ett krav för alla vuxna nyanlända och ska tydligt befästa att integration är en plikt och bygger på eget ansvar samt belysa vikten av svenska språket, eget arbete samt de rättigheter och skyldigheter som gäller i Sverige. Demokrati och jämställdhet mellan män och kvinnor är sådana exempel. Kursen ska ha genomgåts inom ett år från att etableringen inleddes. Kursen avslutas med en examination, ett samhällstest. Klarar man inte testet får kursen göras om helt eller delvis.

Etableringsboende – Etableringsboende erbjuds till de som anvisas från Migrationsverket. Vi vill att det ska vara ett tillfälligt, första boende där kontraktstiden är max 24 månader utan besittningsskydd. Under den tiden är det individens ansvar att söka och hitta ett eget boende. Frångår individen sin integrationsplan innehållande SFI, samhällsorientering och etableringsinsatser utan giltiga skäl kan kontraktstiden kortas ner.

Allt fler kommuner i Sverige ser behovet av skärpta krav på nyanlända för att samhället i längden skall kunna hålla ihop. Även Tyresö behöver ställa krav på de nyanlända som staten anvisat till kommunen för att dessa individer så snabbt som möjligt skall bli en del av samhället och komma i egenförsörjning. Därför tror vi Sverigedemokrater att integrationsplikt behöver införas även i Tyresö kommun.

Återvandringskontor

I Sverige erbjuder Migrationsverket stöd till de som bestämmer sig för att återvända. Verkets arbete syftar till att underlätta för flyktingar och andra skyddsbehövande som har permanenta uppehållstillstånd och som frivilligt vill återvända till sina hemländer. Dock finns det stor efterfrågan på att få hjälp att ta sig hem, många som invandrat till Sverige vill flytta hem igen men vet inte hur, där har Tyresö kommun en roll att spela. Kommunen kan skapa bättre förutsättningar för invandrare som önskar att återvända till sina hemländer. Många som har invandrat till Sverige vantrivs, många har svårt att komma i egen försörjning, detta beror många gånger på att de kvalifikationer man besitter inte efterfrågas på den svenska arbetsmarknaden. Dessa kvalifikationer efterfrågas dock ofta i tillväxtländer. Återvandring anser vi bidrar till en positiv utveckling i tillväxtländer, det skapar också en mindre belastning på den svenska välfärden. Vi måste skapa goda förutsättningar för återvandring och detta sker bland annat genom att öka kunskaperna om det stöd som idag redan finns tillgängligt. Kommunen bör genom informationskanaler och kampanjer öka medvetenheten kring vilka möjligheter som finns vid återvandring och detta kan exempelvis ske genom brevutskick och möten. Sverigedemokraternas förslag är att frågan om ett återvandringskontor och dess uppdrag ska utredas.

Fortsatt och förstärkt arbetet med att stävja fusk med försörjningsstöd

Försörjningsstöd är samhällets yttersta skyddsnät. När fusk och bedrägerier riktas mot välfärdssystemen riskerar resurserna att inte räcka till de som behöver stöd och legitimiteten för försörjningsstödet försvagas.

Välfärdsbrottslighet är ett hot mot demokratin och därmed allas problem. Kommuner

och regioner behöver arbeta aktivt för att stärka det förebyggande arbetet och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks. Det har blivit allt tydligare att välfärdsbrottslighet tar sig flera olika uttryck i den kommunala och regionala kontexten. Det kan handla om att enskilda personer, genom att lämna uppgifter som inte är korrekta, beviljas bistånd eller bidrag som de inte har rätt till. Så skriver SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) på sin webbsida den 7 oktober 2022

När vi sverigedemokrater under hösten 2018 frågade dåvarande förvaltningen för Liv- och Hälsa i Tyresö (numera Arbetsmarknads- och socialförvaltningen) om man polisanmälde fall där exempelvis migranter sökte försörjningsstöd baserat på ålder och sedan fått den uppskriven av rättsmedicinalverkets åldersbedömningar ansåg förvaltningen att man inte riktigt litade på dessa åldersbedömningar och därför valt att inte anmäla någon för bidragsbrott. Detta samtidigt som kommunen har en antagen policy mot bidragsfusk.

Detta riskerar att på längre sikt skapa en situation där bidragsbrott och fusk med försörjningsstöd inte beivras vilket riskerar att skapa ett misstroende bland kommunens invånare. Ett sådant misstroende skulle vara mycket negativt för det välfärdssamhälle som vi tillsammans är ansvariga för. Detta samtidigt som ekonomiska medel riktas fel och legitimiteten för försörjningsstödet försvagas.

Därför anser vi sverigedemokrater att det är av högsta vikt att kommunen tar ett omfattande ansvar för att beivra fusk med försörjningsstöd och bidragsbrott. Vi föreslår därför att kommunen inför en egen utredningsfunktion med syfte att kartlägga och stävja fusk och bidragsbrott.

Ur medborgarnas perspektiv är det självklart att det genomförs kontroller som garanterar att de skattepengar som betalas ut i stöd verkligen går till rätt personer. Då andra kommuner har prövat att införa särskilda kontrollanter har det lett till markant minskning redan av antalet ansökningar om försörjningsstöd. Det bör också införas en handlingsplan med en rad skarpa åtgärder såsom:

- Särskilda FUT-utredare (Felaktiga UTbetalningar) ska utveckla rättssäkerhet och likställighet i handläggningen av ekonomiskt bistånd, i vilket det ingår att utarbeta och förtydliga rutiner och processbeskrivningar gällande:
- Handläggningen av bidragsbrott
- Rutiner för polisanmälan enligt lagen för Bidragsbrott
- Återkrav och kommunens rutiner avseende indrivning av felaktigt utbetald ersättning

Ökad tillgänglighet

Många av våra medborgare som söker hjälp och/eller stöd hos socialtjänsten är yrkesarbetande eller studerande som har svårt att tala ostört i telefonen eller att komma ifrån på dagtid då socialkontoret är öppet. Det kan också bero på andra anledningar såsom försvårar möjligheten att kontakta socialtjänsten. Detta gör att många inte får kontakt med myndigheten när behovet finns och då kanske avstår från att söka det stöd som individen behöver.

Vi Sverigedemokrater vill verka för en ökad tillgänglighet för dessa medborgare, genom att utöka telefon och besökstiderna hos socialkontoret till kvällstid vissa dagar i veckan. Vi skulle även vilja att det utreds om det finns möjlighet till införande av alternativa kontaktvägar.

Sverigedemokraterna föreslår:

- *att* Arbetsmarknads- och socialnämnden ges i uppdrag att införa en handlingsplan för att stävja fusk med försörjningsstöd och bidragsbrott
- *att* Arbetsmarknads- och socialnämnden ges i uppdrag se över tillgängligheten på socialkontoret genom ha mottagning även kvällstid vissa dagar i veckan

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Politisk påverkan i skolan

Skolan ska lära ut den verkliga innebörden av demokrati och att respektera andras åsikter.

Eleverna skall stimuleras till kritiskt och konstruktivt tänkande, samt reflektion kring etiska och moraliska frågor.

En lärare skall aldrig i sin roll som pedagog påverka elevernas politiska åsikter i enlighet med dennes egna politiska övertygelser. Lärarna skall vara en garant för att eleverna i skolan skall få en objektiv bild av samhället.

Demokratins betydelse ska lyftas fram och det skall vara helt upp till eleven själv att utan påverkan från skolan få möjlighet att forma sina egna politiska uppfattningar. Lärare skall bedöma elevernas kunskaper i de olika ämnena och därefter sätta betyg på dem utifrån faktiskt kunskap, inte politiska värderingar.

Ökade krav på språkkunskaper efter SFI

I lagen LMA (Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande) så anges det "Lagen slår fast att detta är ett statligt ansvar och att de som omfattas ej har rätt till bistånd från kommunernas socialtjänst." Därför är det inte konstigt att Tyresö kommun ställer högre krav på personerna som omfattas av denna lag. Trots att ansvaret ligger hos staten så innebär det enorma kostnader för Tyresö kommun. Därför bör det införas särskilda krav på integrationsprocessen, till exempel en tidsram i SFI på 18 månader. Efter 18 månader skall personen i fråga ha lärt sig språket till en sådan grad att han/hon kan arbeta och kommunicera med svenska medborgare. Utöver detta bör man även lära sig samhällsorienterande kunskaper, till exempel genom det Sverigecenter Sverigedemokraterna vill införa på riksnivå. Även detta bör följas upp med ett kunskapsprov.

Klarar man inte av dessa kunskapsprov samt inte har något jobb ska bidragen från kommunen minska till ett absolut minimum.

Vuxenutbildningen

Gymnasieskolornas uppdelning mellan studieförberedande och yrkesinriktade program kräver en väl utbyggd vuxenutbildning (C3L). En person som valt att läsa ett yrkesförberedande program måste ges möjlighet att läsa in de ämnen som saknas för att kunna sadla om och välja en väg inom högre utbildning. Komvux är också ett viktigt verktyg för att säkerställa att vi har en utbildad befolkning som motsvarar de krav och önskemål som arbetsgivarna ställer.

Vidare så är vuxenutbildningen (C3L) en välfungerande och attraktiv utbildare som är värt att satsa resurser på. Det är av vikt att kommunen lägger resurserna rätt och detta tycks vara ett område som slagit väl ut.

Ökad samverkan med Tyresös företagare

Det finns en mängd företag i Tyresö kommun som har ett stort behov av långsiktig kompetensförsörjning. För att detta skall fungera väl är det av största vikt att vuxenutbildningen utvecklar ett starkt samarbete med det lokala näringslivet. Med ett starkt samarbete med det lokala näringslivet kan Tyresö kommun skapa goda förutsättningar för att etablera en god arbetsmarknadsförsörjning in i framtiden.

Gymnasiesärskolan (Anpassad gymnasieskola)

Tyresös gymnasiesärskola har ett mycket gott rykte runt om i länet, något som vi självklart ser som mycket positivt och något som vi värnar. För att inte förlora detta goda rykte behöver Tyresö kommun arbeta hårt och målinriktat för att fortsätta stärka verksamheten.

För oss är gymnasiesärskolan så viktig att vi vill se en fortsatt utveckling och därför skjuter vi till extra medel till verksamheten under kommande år. Detta för att kunna tillgodose flera gymnasiesärskoleelever deras särskilda behov och önskemål under studietiden.

Sverigedemokraterna föreslår:

- att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges i uppdrag att ställa högre krav på asylsökande som får bidrag av kommunen via ett kunskapsprov på SFI och samhällsorientering

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens primära uppgift är att hantera bygglov, namn- och adressärenden samt vissa kart- och mätfrågor. Nämnden arbetar tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen i de ärenden som hanteras av nämnden.

Bygglovsverksamheten

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden och strandskyddsärenden, hålla byggsamråd och tekniska samråd samt genomföra arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med plan- och bygglagen. Verksamheten ska i fortsättningen alltid präglas av hög kompetens, gott bemötande och korta handläggningstider.

Den 1 januari 2019 började nya bestämmelser om reduktion av bygglovs- och anmälningsavgifter att gälla. Under 2019 prioriterades insatser som ledde till att uppfylla de nya lagkraven och höja den upplevda kundnöjdheten. Enheten ska även göra om taxan, för att verksamheten inte ska vara så beroende av de stora flerbostadshusprojekten, samt se över delegationsordningen.

Det har under åren gjorts omfattande satsningar som nu börjar visa resultat. Ökad digitalisering har förbättrat verksamheten och därigenom har densamma börjat komma i kapp. Vi följer utvecklingen så att vi inte tappar fokus på den positiva utvecklingen.

Yrkanden

1. Utdebiteringen för 2024 fastställs till 19.50 kronor per skattekrona.
2. Målområden och mål för perioden 2024-2027 fastställs.
3. Politiska uppdrag enligt Sverigedemokraterna Tyresös budgetdokument fastställs.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2024 fastställs enligt Sverigedemokraterna Tyresös förslag.
5. De i Sverigedemokraterna Tyresös budget föreslagna planer för ramanslag 2025-2027 fastställs.
6. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåret 2024-2027 enligt bilaga 2 (från kommunplan 2024-2027 Tyresö kommun) till kommunplanen räknas om och fastställs enligt Sverigedemokraternas förslag.
8. För 2024 får resultatutjämningsreserven användas för att täcka upp det budgeterade underskottet på 21 800 000 kronor.
9. Internräntan för 2024 fastställs till 2,5 %.
10. Lån får tas upp inom en ram på 2 000 miljoner kronor.
11. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
12. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
13. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
14. I övrigt godkänns Sverigedemokraterna Tyresös förslag till kommunplan för 2024-2027 med budget för 2024.

Barn- och utbildningsnämnden (verksamhetsområde 1, 2)

Verksamhetsområde nr 1. Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhetsområde nr 2. Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

- *att* Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att tillse så att kommunens förskolor och skolor inte använder sig av neutral genuspedagogik
- *att* Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa krav på att all personal i skolan och barnomsorgen måste kunna kommunicera flytande i tal och skrift på svenska
- *att* Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utöka svenskundervisningen för de barn som behöver detta stöd
- *att* Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa journalskola för elever som långvarigt och upprepat orsakat problem, kränkningar och mobbing därmed visat att de inte fungerar i skolan
- *att* Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa en plan för att uppnå ordning och reda samt högre grad av disciplin i skolan

Arbetsmarknads- och socialnämnden (verksamhetsområde 3, 8)

Verksamhetsområde nr 3. Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområde nr 8. Arbete och Integration

- *att* Arbetsmarknads- och socialnämnden ges i uppdrag att införa en handlingsplan för att stävja fusk med försörjningsstöd och bidragsbrott
- *att* Arbetsmarknads- och socialnämnden ges i uppdrag se över tillgängligheten på socialkontoret genom ha mottagning även kvällstid vissa dagar i veckan

Äldre- och Omsorgsnämnden (verksamhetsområde 4, 5)

Verksamhetsområde nr 4. Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområde nr 5. Äldreomsorg

- *att* Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att utveckla verksamheten med terapihundar inom äldreomsorgen och för funktionsnedsatta
- *att* Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att se över möjligheterna för att införa en enhet för palliativ vård som är separerad från annan vårdverksamhet

Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden (verksamhetsområde 6, 7)

Verksamhetsområde nr 6. Gymnasieskola
Verksamhetsområde nr 7. Vuxenutbildning

- *att* Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges i uppdrag att ställa högre krav på asylsökande som får bidrag av kommunen via ett kunskapsprov på SFI och samhällsorientering

Kultur- och fritidsnämnden, inklusive fritidsgårdar (verksamhetsområde 9)

Verksamhetsområde nr 9. Bibliotek, kultur och fritid, inklusive fritidsgårdar

- *att* Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa ett kulturens hus för svensk kultur i Tyresö
- *att* Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att centralisera folkbiblioteksverksamheten i Tyresö till ett centraliserat folkbibliotek

Kommunstyrelsen (verksamhetsområde 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21)

Verksamhetsområde nr 10. Plan och exploatering
Verksamhetsområde nr 11. Väghållning och park
Verksamhetsområde nr 12. Miljö och trafik
Verksamhetsområde nr 13. Vatten och avlopp
Verksamhetsområde nr 14. Renhållning
Verksamhetsområde nr 16. Näringsliv
Verksamhetsområde nr 17. Gemensam verksamhet
Verksamhetsområde nr 18. Kommunalförbund
Verksamhetsområde nr 19. Politisk verksamhet
Verksamhetsområde nr 20. Tyresö Bostäder AB
Verksamhetsområde nr 21. Övriga bolag

- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna för det av Sverigedemokraterna föreslagna flerpunktsprogrammet för att effektivisera sitt brottsförebyggande arbete
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en långsammare och mer naturlig befolkningstillväxt samtidigt som satsningar på infrastruktur prioriteras upp
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att se över möjligheterna för inrättandet av ett nytt bostadskösystem som prioriterar Tyresöbor
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda ändringar i ägardirektivet för Tyresö Bostäders kösystem så att föräldrar kan anmäla sina barn redan från födseln

- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram för att tillse så kommunens upphandlingar blir avsevärt mer ekonomiskt hållbara, effektiva samt att upphandlingarna blir mer transparenta
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna för att ett kostnadstak på 200 000 kr ska gälla vid uttag av gatukostnader i kommunen
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa ett skönhetsråd
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samband med framtagande av detaljplaner, planera för framtida nyproduktion av skyddsrum
- *att* Kommunstyrelsen ges i uppdrag att minska antalet anställda kommunikatörer

Ekonomiska bilagor

Budget:

Bilaga 1

Finansiella sammanställningar – Resultaträkning, tusentals kronor

Driftsredovisning	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förskola	-330,3	-357,0	-356,0	-372,2	-382,1	-394,3	-408,8
Grundskola	-804,7	-831,8	-833,1	-896,6	-919,1	-941,6	-973,3
Individ- och familjeomsorg	-273,6	-300,6	-292,0	-308,9	-319,0	-330,0	-344,8
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-269,4	-304,1	-299,4	-320,0	-328,5	-337,9	-348,0
Äldreomsorg	-402,8	-407,5	-414,9	-448,8	-478,8	-509,7	-540,0
Gymnasieskola	-246,3	-257,8	-257,8	-277,1	-290,2	-302,0	-310,8
Vuxenutbildning	-27,6	-29,0	-29,0	-31,0	-32,1	-33,2	-34,9
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-115,5	-130,6	-121,9	-125,9	-136,7	-140,7	-145,2
Samhällsbyggnad	-197,4	-168,9	-182,6	-197,7	-204,5	-211,8	-219,6
Bygglövsverksamhet	-12,5	-9,3	-8,9	-9,8	-10,1	-10,3	-10,7
Gemensam verksamhet	-228,1	-258,1	-239,1	-261,2	-268,2	-275,9	-284,1
Politisk verksamhet	-29,4	-31,7	-31,7	-32,4	-33,3	-34,2	-35,2
Besparingsbehov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,6	0,0
Summa verksamhetsområden	-2 937,6	-3 086,4	-3 066,4	-3 281,5	-3 402,6	-3 526,3	-3 655,2
Finansförvaltning (brutto)							
Pensionsutbetalningar	-57,0	-60,8	-61,6	-65,3	-65,2	-65,8	-67,2
Semesterlöneskuld	0,1	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Pensionsavsättning	3,9	-38,5	-49,5	-27,7	98,5	104,0	89,4
Statsbidrag maxtaxa	10,9	10,8	10,8	10,8	10,0	9,2	8,4
Internränta	26,8	40,9	36,0	71,5	70,6	69,7	59,0
Exploateringsvinster	16,3	8,5	19,5	16,7	0,0	0,0	0,0
Simhall	-19,3	-16,1	-18,1	-18,9	-19,0	-19,1	-19,3
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	33,0	45,0	60,1	0,0	56,7	18,9	18,0
Demografibuffert	-8,0	-5,0	-3,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Övrigt	10,7	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	17,5	-16,2	-6,7	-19,0	145,7	110,9	82,3

Verksamhetens nettokostnader	-2 920,2	-3 102,6	-3 073,1	-3 300,5	-3 256,8	-3 415,4	-3 572,9
Verksamhetens intäkter	699,5	747,0	738,6	794,6	781,6	819,3	857,5
Verksamhetens kostnader	-3 466,1	-3 701,2	-3 659,6	-3 937,1	-3 872,7	-4 059,7	-4 249,0
Avskrivningar	-153,6	-148,3	-152,0	-157,9	-165,7	-175,0	-181,4
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 920,2	-3 102,6	-3 073,1	-3 300,5	-3 256,8	-3 415,4	-3 572,9
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 749,6	2 833,9	2 847,9	2 990,3	3 107,3	3 232,2	3 384,6
Generella statsbidrag och utjämnings	361,1	314,1	338,6	354,8	337,1	324,6	302,4
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	3 110,7	3 147,9	3 186,5	3 345,1	3 444,4	3 556,9	3 687,0
Finansiella intäkter	11,6	8,4	9,7	8,4	8,4	8,4	8,4
Finansiella kostnader	-17,1	-53,2	-58,6	-74,8	-52,2	-65,9	-83,2
Årets resultat	185,0	0,6	64,5	-21,8	143,9	84,0	39,4
% av skatter och statsbidrag	5,9%	0,0%	2,0%	-0,7%	4,2%	2,4%	1,1%

Investeringsprogrammet:

Vi minskar kommunens investeringar med totalt 170 miljoner jämfört med styret genom egna omprioriteringar. Av dessa skjuts 15,5 miljoner på framtiden. Sverigedemokraterna kommer att i första hand prioritera kärnverksamheten och investera i barn- och äldreomsorgen.

Vi befinner oss i en tid av stora ekonomiska utmaningar där inflationen har ökat rejält. Vi politiker behöver alltid prioriterar ansvarsfullt för att förhindra att kommunens låneskuld skenar med höga räntekostnader som resultat.

Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget

Bakgrund

Sveriges riksdag fattade beslut om att ratificera FN:s konvention om barnets rättigheter den 1 juni 1990. Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag, barnrättslagen. Det innebär bland annat att barnets bästa ska prövas innan olika beslut fattas och att medborgare har rätt att överklaga beslut med hänvisning till den nya lagen.

Barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet. Fyra av artiklarna utgör de grundläggande och vägledande principerna som alltid ska beaktas vid frågor som rör barn. Det handlar om barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Kommunplanen är det övergripande dokument som fastställer målen för hela kommunens arbete och de ekonomiska förutsättningarna med beaktande av barnens bästa. Kommunplanen syftar till att skapa goda förutsättningar för alla medborgare i kommunen och i detta inkluderas givetvis barn. Medborgarfokus ska genomsyra allt arbete.

Ambitionen i arbetet med kommunplan och budget har varit att möjliggöra för samtliga nämnder att i verksamhetsplaneringen synliggöra barnrättsperspektivet och tillämpa rättigheterna i verksamheten. Beslut och åtgärder som berör barn och unga fattas på nämndnivå och prövningarna bör göras på denna nivå. Där kan barn ges möjlighet att framföra sina åsikter.

Det är också viktigt att barn informeras om sina rättigheter.

